

Basisboek Bedrijfs- economie

Opgaven

Noordhoff Uitgevers

**Drs. Wim Koetzier, Drs. Rien Brouwers,
Drs. Olaf Leppink**

11^e druk

Basisboek Bedrijfseconomie

Opgaven

Drs. Wim Koetzier
Drs. Rien Brouwers
Drs. Olaf Leppink

Elfde druk

Noordhoff Uitgevers Groningen/Utrecht

Ontwerp omslag: G2K (Groningen-Amsterdam)

Omslagillustratie: iStock

Eventuele op- en aanmerkingen over deze of andere uitgaven kunt u richten aan:
Noordhoff Uitgevers bv, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB
Groningen of via het contactformulier op www.mijnnoordhoff.nl

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die desondanks onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden auteur(s), redactie en uitgever geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich aanbevolen.

0 / 2018

© 2018 Noordhoff Uitgevers bv Groningen/Utrecht, The Netherlands.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/reprorecht). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

ISBN (ebook) 978-90-01-88916-6

ISBN 978-90-01-88915-9

NUR 782

Woord vooraf bij de elfde druk

Tegelijk met de herziening van het *Basisboek Bedrijfseconomie* is ook dit bijbehorende Opgavenboek aangepast. De hoofdstukindeling is gelijk aan die van het theorieboek. Elk hoofdstuk bevat een groot aantal opgaven die aansluiten bij de betreffende leerstof in het theorieboek. De volgorde waarin de opgaven zijn opgenomen is zo veel mogelijk afgestemd op de wijze waarop de hoofdstukken in het theorieboek zijn gestructureerd. Alle opgaven zijn voorzien van een paragraafaanduiding, herkenbaar aan het icoontje: , waarmee verwezen wordt naar de betreffende tekst in het theorieboek. Daarbij is de opbouw weer zodanig dat in het algemeen sprake is van een toenemende moeilijkheidsgraad, waarbij drie categorieën worden onderscheiden:

- 1 *open-aanloopvragen*, beperkt van omvang en onderwerp, bedoeld om de student te laten oefenen met een (geïsoleerd) onderdeel van de leerstof; dit type vraagstukken is onzes inziens tevens geschikt om een verschil in ingangsniveau te overbruggen;
- 2 *vraagstukken* (aangeduid met een V), ofwel opgaven die tot doel hebben een gedegen beheersing van de stof op tentamenniveau mogelijk te maken;
- 3 *casussen* (aangeduid met een C), waarin onderwerpen meer diepgaand behandeld worden en het verband met andere onderdelen van de leerstof gelegd kan worden, waardoor het inzicht in de samenhang van die onderdelen wordt vergroot.

Bij dit opgavenboek behoort een uitwerkingenboek. In de *Studentenuitwerkingen* zijn alle uitwerkingen van de aanloopvragen opgenomen, alsmede ongeveer 50% van de vraagstukken en 30% van de casussen. De betreffende vraagstukken en casussen zijn in dit opgavenboek aangegeven met een asterisk (*). De uitwerkingen van de niet in het uitwerkingenboek opgenomen vraagstukken en casussen zijn voor de docent beschikbaar op de website (www.basisboekbe.prepzone.noordhoff.nl).

Bij een groot aantal vraagstukken worden bovendien webcolleges aangeboden, waarin de uitwerking grondig wordt doorgeëxerceerd. Deze vraagstukken zijn in het opgavenboek aangegeven met het icoontje . Studenten krijgen via de unieke code bij het Basisboek bedrijfseconomie (theorieboek) toegang tot de webcolleges www.basisboekbe.prepzone.noordhoff.nl. Daarnaast is voor een aantal opgaven extra oefenstof met Excel-varianten beschikbaar op de website. Deze opgaven worden in het opgavenboek aangegeven met het icoontje .

We hopen hiermee aan de studenten voldoende mogelijkheden tot zelfwerkzaamheid en -evaluatie te bieden.

In de appendix bij dit opgavenboek is een overzicht opgenomen van de wijzigingen die zijn doorgevoerd ten opzichte van de vorige druk.

Olaf Leppink (Saxion Hogescholen) maakt met ingang van de negende druk deel uit van het Basisboek-team. Hij houdt zich vooral bezig met het digitale ondersteuningsmateriaal.

Voor verbeter suggesties houden wij ons aanbevolen.

De auteurs,
Zwolle/Teteringen

Serieoverzicht

Basisboek Bedrijfseconomie

Basisboek Bedrijfseconomie Opgaven

Basisboek Bedrijfseconomie Studentenuitwerkingen

Inhoud

Deel 1

Bedrijfseconomie en onderneming 9

- 1 Ondernemingen en hun functie in de economie 11**
  - Open-aanloopvragen 12
  - Vraagstukken 14
  - Casus 18

- 2 Bedrijfseconomische vakgebieden en functies 21**
  - Open-aanloopvragen 22
  - Vraagstuk 22

- 3 Financiële overzichten 25**
  - Open-aanloopvragen 26
  - Vraagstukken 27
  - Casussen 31

- 4 Ondernemingsplan 33**
  - Open-aanloopvragen 34
  - Vraagstukken 34
  - Casus 39

Deel 2

Financiering 43

- 5 Investeringsprojecten 45**
  - Open-aanloopvragen 46
  - Vraagstukken 47
  - Casus 56

- 6 Werkkapitaalbeheer 59**
  - Open-aanloopvragen 60
  - Vraagstukken 60
  - Casussen 67

- 7 Eigen vermogen 71**
  - Open-aanloopvragen 72
  - Vraagstukken 73
  - Casus 78

- 8** **Vreemd vermogen** 81
  - Open-aanloopvragen 82
  - Vraagstukken 83
  - Casus 88

- 9** **Beoordeling van de financiële structuur** 91
  - Open-aanloopvragen 92
  - Vraagstukken 92
  - Casussen 101

- 10** **Financiële markten** 105
  - Open-aanloopvragen 106
  - Vraagstukken 106
  - Casussen 113

Deel 3

Management accounting 119

- 11** **Kostenstructuur** 121
  - Open-aanloopvragen 122
  - Vraagstukken 123
  - Casussen 129

- 12** **Kostencalculaties** 133
  - Open-aanloopvragen 134
  - Vraagstukken 136
  - Casussen 146

- 13** **Indirecte kosten** 157
  - Open-aanloopvragen 158
  - Vraagstukken 160
  - Casussen 169

- 14** **Budgettering en verschillenanalyse** 175
  - Open-aanloopvragen 176
  - Vraagstukken 178
  - Casussen 184

Deel 4

Financial accounting 191

- 15** **Externe verslaggeving** 193
  - Open-aanloopvragen 194
  - Vraagstukken 195
  - Casus 198

- 16** **De jaarrekening nader bekeken** 201
  - Open-aanloopvragen 202
  - Vraagstukken 205
  - Casussen 211

17 Kasstroomoverzicht 217

Open-aanloopvragen 218

Vraagstukken 218

Casus 221

18 Concernverslaggeving 223

Open-aanloopvragen 224

Vraagstukken 225

Casus 228

Appendix Overzicht van de wijzigingen in de elfde druk ten opzichte van de tiende druk 231

DEEL 1

Bedrijfseconomie en onderneming

1

Ondernemingen en hun functie in de economie

Open-aanloopvragen

- 1
- ⇒ §1.1   **1.1**   Geef een omschrijving van het begrip ‘onderneming’.
- ⇒ §1.1   **1.2**   Welke kanttekeningen kunnen worden geplaatst bij de uitspraak: ‘Ondernemingen streven naar maximale winst’?
- ⇒ §1.1   **1.3**   Wat is het verschil tussen ‘effectiviteit’ en ‘efficiency’?
- ⇒ §1.2   **1.4**   Geef van de volgende organisaties aan of ze tot de ondernemingen of de non-profitorganisaties worden gerekend:
- a** energieleverancier Eneco;
  - b** de brandweer;
  - c** de Nederlandse Spoorwegen;
  - d** Hogeschool InHolland;
  - e** het Rode Kruis.
- ⇒ §1.2   **1.5**   Noem een maatstaf die gebruikt kan worden om de effectiviteit te meten van
- a** de politie.
Missie: De politie is er altijd. Voor een veiliger Nederland. De politie beschermt de democratie, handhaaft de wet en is het gezag op straat. Waar nodig biedt de politie de helpende hand. In noodsituaties grijpt zij dwingend in. Waar anderen een stap terug doen, stappen politiemensen naar voren. Als dat nodig is met geweld, desnoods met gevaar voor eigen leven. De politie werkt actief samen met burgers en partners. Zij heeft oog en oor voor wat er leeft in de samenleving. De politie is er voor iedereen. Waakzaam en dienstbaar.
  - b** de reclassering.
Missie: Reclassering Nederland draagt actief bij aan de veiligheid van de samenleving door het voorkomen van criminaliteit en het terugdringen van recidive. Dat doen we door risico's zo veel mogelijk te beheersen en de dader of verdachte te stimuleren zijn of haar gedrag te veranderen.
  - c** de Nierstichting.
Missie: We zetten ons actief in om kennis te bundelen, en wetenschappelijk onderzoek naar genezing van nierziekten te versnellen. Zoals regeneratieve geneeskunde, dat werkt aan herstel van nier schade met lichaamseigen stamcellen.
- ⇒ §1.3   **1.6**   Geef aan in welke sector (landbouw, mijnbouw, industrie, groothandel, detailhandel, dienstverlening) de volgende ondernemingen hoofdzakelijk werkzaam zijn:
- a** Horecarama.
Horecarama levert een zeer breed assortiment aan horecaproducten, of het nu gaat om een professionele friteuse, ijsblokjesmachine, horecameubilair, of horecabestek van vele bekende merken, Horecarama biedt het allemaal aan.
  - b** Philips.
Koninklijke Philips nv is een toonaangevende aanbieder van gezondheidstechnologie die zich richt op het verbeteren van de gezondheid van mensen en het bereiken van betere zorgresultaten binnen het

- gehele gezondheidscontinuüm, van gezond leven en preventie tot diagnostiek, behandeling en thuiszorg.
- c** De Bijenkorf.
De Bijenkorf is het meest inspirerende, verrassende en creatieve warenhuis waar iedereen bijzonder is.
- ◆ §1.3   **1.7**   Geef van de volgende activiteiten aan of ze betrekking hebben op massaproductie, stukproductie of seriemassaproductie:
- a** autofabricage;
  - b** maken van compost;
  - c** maken van familieschilderijen in opdracht.
- ◆ §1.4   **1.8**   Geef aan met welke belastingen (inkomstenbelasting box 1, box 2, box 3, vennootschapsbelasting) de volgende personen in Nederland te maken kunnen krijgen:
- a** de eigenaar van een eenmanszaak;
  - b** de directeur-groootaandeelhouder van een bv;
  - c** een particuliere belegger in een beursgenoteerde nv.
- ◆ §1.4   **1.9**   Welke van de volgende personen zijn in Nederland *niet* met hun privévermogen aansprakelijk voor de schulden van de onderneming?
- een lid van een coöperatie UA;
  - een vennoot in een vennootschap onder firma;
  - de aandeelhouder in een bv;
  - een lid van een coöperatie BA.
- ◆ §1.5   **1.10**   Geef van de volgende activiteiten in Nederland aan welk tarief van de omzetbelasting van toepassing is:
- a** de verhuur van woningen door een woningstichting;
  - b** de export van vrachtauto's door een autofabrikant;
  - c** de verkoop van kleding door een modezaak;
  - d** de verkoop van groenten door een supermarkt.
- ◆ §1.5   **1.11**   Een groothandel in fietsen koopt 100 fietsen à €550 in bij de fabrikant en verkoopt ze aan een fietsenzaak voor €600 per stuk.
De bedragen zijn exclusief 21% btw.
- a** Hoeveel bedraagt per saldo het aan de belastingdienst te betalen omzetbelastingbedrag over deze transacties?
  - b** Welke winst maakt de groothandel op deze partij fietsen?
- ◆ §1.6   **1.12**   Geef aan of er in de volgende gevallen sprake is van uitbreiding in dezelfde bedrijfstak, van integratie of van parallelisatie:
- a** Een tuincentrum gaat ook kerstartikelen verkopen.
  - b** Een aanbieder van mobiele telefonie neemt een concurrent over die ook mobiele telefonie aanbiedt.
  - c** Een postorderbedrijf gaat zelf de bezorgwerkzaamheden uitvoeren.
- ◆ §1.6   **1.13**   Bij franchising is sprake van een samenwerking tussen een ondernemer en een 'keten'. Door welke oorzaken zou deze samenwerking onder druk kunnen komen te staan?

Vraagstukken

⇒ §1.3

V1.1

Hierna zijn gegevens verstrekt van zes ondernemingen.

De ondernemingen zijn:

- een tabaksgroothandel
- een accountantskantoor
- een supermarkt
- een steenfabriek
- een juwelier
- een touringcarbedrijf

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Bezittingen in % van de totale bezittingen						
Duurzame productie-middelen	69%	42%	70%	7%	86%	57%
Voorraad	0%	58%	30%	52%	0%	20%
Vorderingen op afnemers	31%	0%	0%	41%	14%	23%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Kosten in % van de totale kosten						
Grondstoffen of handels-goederen	0%	54%	81%	97%	0%	19%
Personeelskosten	71%	23%	10%	1%	38%	10%
Kosten van duurzame productiemiddelen	7%	3%	4%	1%	15%	12%
Overige bedrijfskosten	22%	20%	5%	1%	47%	59%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Welke onderneming hoort bij welk nummer?

⇒ §1.4

V1.2

De heren *Groen* en *De Bruin* hebben hun activiteiten gebundeld in de vennootschap onder firma Networks, die actief is op het gebied van de handel in computers. Het winstaandeel van Groen is 1/3, dat van De Bruin 2/3.

Het gaat slecht met de vennootschap; ze heeft nog slechts de volgende bezittingen (achter elke bezitting staat het bedrag vermeld dat naar schatting nog ontvangen zal worden als de onderneming opgeheven zou worden):

Inventaris	€30.000
Bestelauto	€10.000
Voorraad computers	€30.000

De vennootschap heeft een schuld aan de bank van €80.000; deze schuld dient volgende week afgelost te worden. Bovendien moet nog een bedrag van €20.000 betaald worden aan de computerleverancier. Deze laatste heeft een 'eigendomsvoorbehoud' gemaakt, dat wil zeggen dat de door hem geleverde computers zijn eigendom blijven tot dat ze door Networks betaald zijn.

Groen heeft €5.000 op een spaarrekening staan en De Bruin heeft een auto die bij verkoop nog zo'n €8.000 zal kunnen opleveren.

a Welk verlies zal de bank lijden?

Stel dat Groen een stille vennoot is.

b Beantwoord vraag **a** nogmaals.

Voor het beantwoorden van de vragen V1.3 tot en met V1.7 worden de volgende gegevens verstrekt:

Voor het berekenen van de inkomstenbelasting geldt:

TARIEF BOX 1 inkomstenbelasting

Schijf	Belastbaar inkomen	Percentage
1	t/m €20.142	36,55%
2	Vanaf €20.143 t/m €33.994	40,85%
3	Vanaf €33.995 t/m €68.507	40,85%
4	Vanaf €68.507 en hoger	51,95%

Een aanmerkelijkbelanghouder wordt belast in box 2 van de inkomstenbelasting met een tarief van 25% voor het dividend dat hij van de vennootschap krijgt uitgekeerd en voor de eventuele winst die hij behaalt met de verkoop van zijn aandelen.

Voor ondernemers geldt de ondernemersaftrek. Een ondernemer mag de zelfstandigenaftrek, en in het jaar dat iemand een onderneming begint de startersaftrek, in mindering brengen op de winst. De *zelfstandigenaftrek* bedraagt €7.280. De startersaftrek is €2.123. De mkb-vrijstelling bedraagt 14%.

Heffingskortingen mogen in mindering gebracht worden op het te betalen belastingbedrag. De algemene heffingskorting is afhankelijk van de hoogte van het belastbaar inkomen volgens de volgende tabel:

Algemene heffingskorting

Belastbaar inkomen		Algemene heffingskorting
hoger dan	niet hoger dan	
€0	€20.142	€2.265
€20.142	€68.507	€2.265 - 4,683% × (belastbaar inkomen - €20.142)
€68.507	-	€0

De arbeidskorting wordt bepaald op basis van het arbeidsinkomen:

Arbeidskorting

Arbeidsinkomen hoger dan	Arbeidsinkomen niet hoger dan	Arbeidskorting
€0	€9.468	$1,764\% \times \text{arbeidsinkomen}$
€9.468	€20.450	$€167 + 28,064\% \times (\text{arbeidsinkomen} - €9.468)$
€20.450	€33.112	€3.249
€33.112	€123.362	$€3.249 - 3,6\% \times (\text{arbeidsinkomen} - €33.112)$
€123.362	-	€0

Voor het berekenen van de vennootschapsbelasting geldt:

Tarief vennootschapsbelasting

Voor het deel van het belastbare bedrag	Tarief
tot en met €200.000	20%
boven €200.000	25%

- ↗ §1.4 **V1.3** De heer *Jansen* is eigenaar van een goedlopende eenmanszaak. De winst over het afgelopen jaar bedroeg €170.000.
- a** Bereken de door Jansen te betalen inkomstenbelasting.
b Hoe hoog is het netto-inkomen van de heer Jansen in het afgelopen jaar?
- ↗ §1.4 ***V1.4** De heer *Van der Zande* heeft een goedlopende fietswinkel in de vorm van een eenmanszaak. De jaarwinst bedraagt €120.000.
- a** Bereken de door Van der Zande te betalen jaarlijkse inkomstenbelasting.
- Van der Zande vraagt zich af of hij een fiscaal voordeel kan behalen door zijn eenmanszaak om te zetten in een bv. In deze situatie wil hij zichzelf een jaarsalaris toekennen van bruto €80.000. De bv betaalt de werkgeverspremies sociale verzekeringen over dit salaris van 20%. Het salaris van Van der Zande en de premies werkgeversverzekeringen vormen kosten van arbeid voor de bv. De overblijvende winst blijft volledig in de bv.
- b** Bereken het totaal van vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting dat in deze situatie jaarlijks verschuldigd is.
- ↗ §1.4 ***V1.5** De heren *Jansen* en *Vreisen* hebben samen een ambachtelijk bedrijf onder de naam vennootschap onder firma De Draaijerij. Jansen heeft bij oprichting €60.000 ingebracht en Vreisen €40.000. In het afgelopen jaar behaalde de vennootschap een winst van €120.000.

Jansen en Vreisen besluiten om van de winst 30% te reserveren in verband met voorgenomen investeringen. Het winstaandeel van de vennoten wordt berekend op basis van hun kapitaalbreng.

Bereken de door Jansen en Vreisen te betalen inkomstenbelasting.

◆ §1.4

*V1.6

Mevrouw *Ingeborg Karelse* heeft een bv opgericht waarvan zij de directeur en enige aandeelhouder is. De winst over het afgelopen jaar bedroeg €130.000. Bij de berekening van die winst is nog geen rekening gehouden met het brutojaarsalaris van mevrouw Karelse van €50.000, de werkgeverspremies sociale verzekeringen van 20% en een dividend uitkering aan mevrouw Karelse van €15.000.

Bereken het totale bedrag aan belasting dat over het afgelopen jaar verschuldigd is.

◆ §1.4

V1.7

Na jarenlang succesvol een eenmanszaak te hebben gerund, wil de heer *De Keijzer* zijn zaak een nieuwe impuls geven door een samenwerkingsverband aan te gaan met de heer *Hoezen*. Met betrekking tot de rechtsvorm van de nieuw te vormen onderneming willen de beide heren een keuze maken tussen de vennootschap onder firma en de bv. Indien de keuze valt op de vennootschap onder firma, zullen beide vennoten gelijkgerechtigd zijn in de nettowinst. Bij een keuze voor de bv ontvangen beiden een bruto salaris van €70.000 per jaar, waarover de bv nog 20% werkgeverspremies sociale verzekeringen betaalt. De nieuwe onderneming zal naar verwachting een jaarlijkse winst behalen van €200.000 (vóór aftrek van de brutosalariissen en werkgeverspremies sociale verzekeringen van beide partners).

- a Wat zijn de gevolgen van de keuze tussen de vennootschap onder firma en de bv voor de aansprakelijkheid van beide partners voor de schulden van de onderneming?
- b Bereken het totaal jaarlijks te betalen bedrag aan belasting, indien gekozen wordt voor de vennootschap onder firma.
- c Bereken het totaal jaarlijks te betalen bedrag aan belasting, indien wordt gekozen voor de besloten vennootschap en er geen dividenduitkeringen gedaan worden.
- d Bij welk bedrag aan jaarlijkse dividenduitkering is het totaal jaarlijks te betalen bedrag aan belasting bij de bv gelijk aan dat bij de vennootschap onder firma?
- e Welk bedrag wordt bij de bv jaarlijks gereserveerd, uitgaande van de in d berekende jaarlijkse dividenduitkering?

◆ §1.5

*V1.8

Alle bedragen in dit vraagstuk zijn exclusief omzetbelasting. Aan de Zwolsestraatweg 21 is gevestigd de computerhandel *Online bv*. In het eerste kwartaal van 2018 heeft Online rekeningen verstuurd voor de verkoop van 250 computers; hiervan waren er 200 bestemd voor klanten in Nederland en 50 voor klanten in België. De verkoopprijs was €500 per stuk. Online ontving van een Nederlandse leverancier facturen voor de inkoop van 280 computers à €400. Aan de Zwolsestraatweg 23 heeft huisarts *Van Swieten* zijn praktijk.

Hij heeft in het eerste kwartaal rekeningen aan ziektekostenverzekeraars gestuurd voor een totaalbedrag van €75.000. Wegens de verbouwing van de praktijkruimte ontving hij een rekening van €20.000 van een aannemer.

Het tarief van de omzetbelasting is 21%.

Welk bedrag dienen Online en dokter Van Swieten over het eerste kwartaal per saldo aan omzetbelasting af te dragen aan de Nederlandse belastingdienst?

◆ §1.5

V1.9

Kantoorshop *Presse Papier* verricht in het eerste kwartaal van 2018 de volgende transacties. De bedragen zijn exclusief omzetbelasting.

Inkopen

Leverancier	Vestigingsplaats	Bedrag
Groothandel <i>Negotie</i>	Meppel	€15.000
<i>Bürosachen</i>	Bonn	€ 5.000

Verkopen

Afnehmer	Vestigingsplaats	Bedrag
Verzekeringsmij <i>Polis</i>	Amersfoort	€ 2.000
Fietsenfabriek <i>Tempo</i>	Heerenveen	€ 3.500
Reisbureau <i>Soleil</i>	Brussel	€ 1.500
Diverse particuliere afnemers		€12.000

Het tarief van de omzetbelasting is 21%.

- Welk bedrag dient door *Presse Papier* over het eerste kwartaal per saldo aan omzetbelasting te worden voldaan aan de belastingdienst in Nederland?
- Wat zijn de gevolgen voor de heffing van de omzetbelasting van de afnemers van *Presse Papier*?

Casus

◆ §1.4

C1.1

Elsbeth van Dam loopt rond met het plan om een winkeltje te openen, waarin allerlei exotische theesoorten verkocht zullen worden. Ze beschikt over de benodigde verkoopexpertise en is inhoudelijk zeer thuis op het gebied van thee. Ze mist echter de juridische kennis die nodig is om een verantwoorde keuze te maken voor wat betreft de rechtsvorm van haar nieuwe onderneming.

Aangezien haar vriend Egbert heeft aangeboden om eventueel mee te doen met haar plannen, komen als ondernemingsvorm in aanmerking de eenmanszaak, de vennootschap onder firma en de besloten vennootschap.

Gevraagd: Ondersteun Elsbeth bij haar beslissing door voor de drie ondernemingsvormen een overzicht te maken van de gevolgen die de keuze heeft voor: aansprakelijkheid, continuïteit, publicatieplicht van financiële cijfers en fiscale positie.